

20220114.134.0002

POSTADRES
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

BEZOEKADRES
Langestraat 24

TELEFOONNUMMER
14053

Staatssecretaris Asiel en Migratie
Dhr. E. van der Burg
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

DATUM
10 januari 2022

ONS KENMERK
2200002360

BEHANDELD DOOR

UW BRIEF VAN

UWKENMERK

DOORKIESNUMMER
(053)

ONDERWERP

Aanwijzing acute noodopvang asielzoekers

Zijn excellentie/beste Eric,

Naast een algemene felicitatie die je vanuit Enschede hebt ontvangen wil ik je aan het begin van deze brief eerst nogmaals veel succes toewensen als Staatssecretaris voor Asiel en Migratie.

De gemeente Enschede is (net als enkele andere gemeenten) eind vorig jaar door de minister van Binnenlandse Zaken en staatssecretaris mw. Broekers-Knol aangewezen om op het Vliegveld Twenthe een opvang te realiseren voor 500 asielzoekers, voor een periode van 6 maanden. Deze is inmiddels volop operationeel. Helaas is jouw voorganger er niet meer toegekomen dit voorbeeld van succesvolle samenwerking tussen een particuliere eigenaar, het COA en de gemeente met eigen ogen te komen aanschouwen. Graag nodig ik jou als nieuw bewindspersoon dan ook uit om voor één van de eerste werkbezoeken naar Enschede te komen.

Brief ook formele aanleiding

Naast een uitnodiging voor een werkbezoek aan de noodopvanglocatie in Enschede, kent deze brief ook een formele aanleiding. De gemeenteraad van Enschede heeft mij op 21 december 2021 per motie opgedragen het Rijk te verzoeken in de toekomst geen aanwijzingsbesluit meer toe te passen, maar in overleg te treden en te komen met een nadere juridische onderbouwing van de aanwijzing zoals die op 14 december 2021 aan mij, het college van de gemeente Enschede en de voorzitter van de Veiligheidsregio Twente is gegeven.

In het debat met de gemeenteraad heb ik aangegeven dat ik (en het college met mij), de aanwijzing met gemengde gevoelens in ontvangst heb genomen en deze te beschouwen als een *politiek bestuurlijke* aanwijzing, tegen de achtergrond van een noodsituatie rondom de opvang van vluchtelingen. Ook wilde ik de bestuurlijke verhoudingen vanuit onze kant niet onder onaanvaardbare druk zetten.

In antwoorden op recente Kamervragen (10 januari 2022) bevestigt uw voorganger aan dat de brieven geen rechtsgevolg hebben, maar het besluit is ingegeven door de acute noodsituatie mede gezien de internationale verplichtingen ter zake. De aanwijzing kent geen direct publiekrechtelijk rechtsgevolg. Juridisch verzet tegen de aanwijzing heb ik mede hierom eveneens ontraden, ook omdat bij het niet meewerken door de gemeente, het Rijk immers altijd nog een ruimtelijk instrumentarium ter beschikking heeft om in plaats te treden van het college. Met de gemeenteraad van Enschede ben ik echter wel van mening dat het toepassen van een dergelijke aanwijzing in te toekomst niet zal bijdragen aan goede bestuurlijke verhoudingen. De in de genoemde antwoorden op Kamervragen opgenomen terugblik op het proces voor het aanwijzen van de locaties voor acute noodopvang, onderschrijf ik dan ook van harte. Het besluit heeft een grote impact gehad op de gemeenteraad en het college van Enschede – waarbij voorbij is gegaan aan een democratisch proces – als mede op de directe omgeving.

Overleg op weg naar structurele oplossing

In het recente coalitieakkoord is afgesproken het instrument aanwijzing vaker te willen inzetten. En ook in de hiervoor genoemde antwoorden op Kamervragen wordt aangegeven dat het op voorhand niet is uit te sluiten dat er opnieuw een onaanvaardbaar risico gaat ontstaan met betrekking tot de opvang van vluchtelingen, waardoor het kabinet zich genoodzaakt ziet opnieuw een soortgelijk besluit te nemen.

Ik roep u dringend op het overleg met gemeenten en de VNG om te komen tot een meer structurele oplossing voor de opvang van vluchtelingen, te verkiezen boven het in eerste instantie primair uitwerken van een adequate juridische grondslag voor de aanwijzing (die stoelt op Nederlandse wet- en regelgeving, wat vanuit rechtsstatelijkheid uiteraard vanzelfsprekend is). Daarmee kan een situatie zoals wij deze in Enschede meemaken worden voorkomen, óók in het belang van de asielzoekende vluchteling zelf.

Hoogachtend

drs. Th. J. F. M. Bovens
Burgemeester

in te vullen door raadsgriffier	
motie nummer:	
datum indiening raad:	
indiener:	
agendapunt:	
datum beraadslaging:	
uitslag stemming:	
dagtekening:	

Motie:	Geen aanwijzingsbesluit zonder juridische grondslag
Corsanummer:	NUMMER

De raad van de gemeente Enschede, gehoord de beraadslagingen over:

Motie geen aanwijzingsbesluit zonder juridische grondslag

Constaterende dat:

- Gemeenten ook hun verantwoordelijkheid willen nemen t.a.v. noodsituatie van de opvang van asielzoekers;
- Gemeenten vanaf de eerste dringende oproep van de regering in augustus dit jaar ook het nodige hebben gedaan en meer dan 10.000 noodopvangplekken door het land zijn gecreëerd en de achterstand in taakstelling is weggewerkt. En dit onder enorme druk op de woningmarkt is gedaan;
- Afgelopen week het kabinet Enschede, Venray, Gorinchem en de regio Rotterdam-Rijnmond een aanwijzing heeft gegeven voor het realiseren van acute noodopvang om 2000 opvangplekken. Met een pand in eigendom van het Rijksvastgoedbedrijf in Alkmaar als reserve;
- In de afgelopen tijd veel opvanglocaties door het COA afgewezen zijn omdat de omvang van de locaties in combinatie met capaciteitsgebrek bij het COA niet paste;
- De bewindslieden zelf in de brief d.d. 13 december 2021 o.a. gericht aan burgemeester en college van Enschede aangeven dat met aanwijzingsbesluit voorbijgegaan wordt aan het lokale democratische proces, terwijl er in de lokale politiek wel expliciete opvattingen zijn;
- In het nieuwe coalitieakkoord het kabinet aangeeft vaker gebruik zal maken van aanwijzing: 'Wanneer het algemeen belang dit noodzakelijk maakt, zal het kabinet, met inachtneming van de lokale autonomie en passende waarborgen, gebruik maken van de mogelijkheid een aanwijzing te geven aan de medeoverheden'

Overwegende dat:

- De aanwijzing voor 'acute noodopvang' juridisch niet onderbouwd is en er alleen gerefereerd wordt aan internationaal recht en verdragen en daarmee de noodzaak van handelen door het Rijk onderbouwt. Daarmee echter niet direct de aanwijzing onderbouwd is als interbestuurlijk instrument;
- Aan reguliere verhoudingen tussen het Rijk en decentrale overheden en besluitvormingsprocessen voorbij wordt gegaan en daarmee de interbestuurlijke verhoudingen niet worden versterkt;
- De juridische titel ontbreekt en daarmee welk bestuur hier aangesproken wordt en de mogelijkheid om in beroep te gaan niet genoemd wordt en ook hiermee vervalst;
- Het zware instrument aanwijzingsbesluit het gewenste draagvlak vanuit de samenleving voor acute noodopvang niet vergroot;
- De gemeenteraden buiten spel zijn gezet bij het toewijzen en de realisatie en zij zeer teleurgesteld zijn over het inzetten van dit zware instrument;
- De gemeenteraden hiermee niet in staat worden gesteld om kaders te stellen, noch het college op het te voeren bestuur te controleren en alleen zich derhalve alleen dient te beperken tot zijn volksvertegenwoordigende rol;
- Dat de aankondiging in het coalitieakkoord van het vaker toepassen van aanwijzingen geen goed voorbeeld is van de 'nieuwe bestuurscultuur'.
- Dat in de brief wel een duidelijke schets is van de huidige 'noodsituatie' of 'crisis' rondom het opvangen van asielzoekers. Dat op grond hiervan een link gelegd zou kunnen worden met de Wet op de Veiligheidsregio's en de handreiking voor 'crisisnoodopvang' waarin wel sprake is van een aanwijzingsbevoegdheid.
- Dat echter in de brief het Rijk ook duidelijk maakt dat 'crisisnoodopvang' nu niet geschikt wordt geacht voor deze situatie en dit juist wenst te voorkomen. Daarom wordt in de brief de term en vorm van 'acute noodopvang' geïntroduceerd.

Draagt het college op:

- Om samen met de andere aangewezen gemeentes en in VNG-verband het Rijk te verzoeken:
- o Voorkom adhoc-beleid en kom met een structurele oplossing en lange termijn visie voor opvang van asielzoekers en woningtekort;
 - o In de toekomst geen aanwijzingsbesluit meer toe te passen bij opvang van noodopvang maar juist in overleg te treden met gemeentes om in de noden te voorzien;
 - o te komen met een juridische onderbouwing van de aanwijzing tot 'acute noodopvang';

En gaat over tot de orde van de dag.

Naam & handtekening indiener:

Ayfer Koç

Aldus vastgesteld in de vergadering van:

De griffier,